

DROSS
INTERNETS.LV

Projekts Nr. LLI-506

«Droša vide skolēniem un skolotājiem – kvalitatīvas izglītības pamats! (Safe School)»

Interreg
Latvija-Lietuva

Eiropas Reģionālās attīstības fonds

EIROPAS SAVIENĪBA

DROSS
INTERNETS.LV

Tavs virtuālais «EGO»

pamatskolas audzēkņiem

Internets

Internetu veido savā starpā savienotas datortīklu sistēmas.

Interneta darbība ir balstīta uz Interneta protokolu (IP).

Katram hostam ir sava unikāla IP adrese, kā mūsu pirksta nospiedums, kas atstāj pēdas.

Prasmes

Lai prasmīgi darbotos ar šīm ierīcēm un pieejamo interneta saturu katram interneta lietotājam ir nepieciešamas:

- tehniskās prasmes,
- informācijas pratība, medijpratība, kritiskā domāšana,
- digitālā pratība, tā ir atbildība, ētika, noteikumi un drošība.

Jaunās tehnoloģijas ietekmē mūsu paradumus un tikumus, tās rada jaunus riskus un apdraudējumus, līdz ar to katram no mums ir jāpilnveido savas digitālās zināšanas un prasmes.

Interneta riski

- Kibermobings- heiti, emocionāla pazemošana, viltus konti, utt.;
- Sociālo tīklu ietekme (greizais spogulis, pašvērtējums);
- Nepiemērots un kaitīgs interneta saturs - vardarbība, pornogrāfija;
- Saziņa ar nepazīstamām personām;
- Tiešsaistes spēles;
- Atkarība & laika zudums;
- Traucēts miegs;
- Izaicinājumi (*challenges*);
- Sekstings;
- Video straumēšana (*live streaming*);
- Krāpšana un šantāža.

Kibermobings

Tas izpaužas, ja:

- emocionāli kādu aizskar vai pazemo internetā;
- sūta un publicē sociālajos tīklos aizvainojošas, rupjas vai draudīgas ziņas, foto, video, komentārus;
- izveido viltus kontu, lai anonīmi aizskartu upuri, ieriebtu, pazemotu vai draudētu;
- aicina pārējos iesaistīties un apsmiet konkrēto personu, tādējādi pastiprinot kiberteroru;
- izslēdz no grupas sarakstes, kurā turpinās ņirgāšanās par upuri;
- filmē vai fotografē personu neērtās, apkaunojošās situācijās ar mērķi to vēlāk nosūtīt citiem vai publicēt internetā un apsmiet;
- dalās ar citas personas (klases biedra, skolotājā, drauga, utt.) datiem.

Kibermobings

Emocionāla vardarbība internetā ir **sodāma rīcība**.

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 81.pants,

Krimināllikumā 156. pants

Ko darīt, ja pazemo:

- saglabā pierādījumus;
- ziņo sociālā tīkla platformai «report»;
- bloķē lietotāju;
- zvani uzticības tālrunim 116111!

Papildus:

- veido privātu profilu;
- neatbildi varmākam ar līdzīgu aizskārumu.

Sociālo tīklu «-» ietekme

- Negodīga komercija, slēptā reklāma.
- Negatīvisms (skaudība, greizsirdība utt.).
- Salīdzināšana ar citiem un mazvērtības kompleksi.
- Nepatiesa informācija.
- Atkarība.
- Kibermobings.
- Sava laika izniekošana.
- Digitālā komunikācija samazina empātiskās un sadarbības spējas.

Saziņa ar nepazīstamām personām

Ar internetā iepazīto draugu jābūt uzmanīgam, jo
PAR TO VAR UZDOTIES
JEBKURŠ- pedofils, pavadinātājs,
šantažētājs, heiteris,
ienaidnieks....

BĪSTAMĀ

DRAUDZĪBA INTERNETĀ

JĀUZMANĀS!

- Ja sarakstes biedra jautājumi sāk palikt par daudz privāti.
- Ja jaunais "draugs" vai "draudzene" izturas ļoti iejūtīgi pret Tevi, pastiprināti izrāda savas rūpes, kaut arī Tevi nepazīst.
- Ja draudzīga saruna par kopīgām interesēm pārtop par nepiedienīgu ziņu apmaiņu – tiek uzdoti jautājumi par Tavi pieredzi vai jebkāda veida jautājumi, kas Tev liek sajusties neērti.
- Ja sarakstes biedrs lūdz šo draudzību un saraksti nevienam nerādīt un paturēt noslēpumā.

JĀUZMANĀS!

- Ja sarakstes biedrs lieto vārdus un leksiku, kādus Tu skolā vai pagalmā nelieto.
- Ja interneta sarunu biedrs pirmais atsūta nepiedienīgu foto. Bieži vien – neaicināts. Visbiežāk tās ir internetā atrastas fotogrāfijas. Varmākas mēdz arī izmantot no citiem bērniem izvilinātus kailfoto.
- Ja sarakstes «draugs» ir pieaugušais, ko Tu nepazīst.
- Ja sarunu biedrs dalās savā pieredzē un piedāvā Tevi "apmācīt".

GRŪMINGS

NEUZKĒRIES!
IESPĒJAMS, TU ESI KĻUVIS PAR
GRŪMINGA UPURI!

DROSS
INTERNETS.LV

Ieteikumi

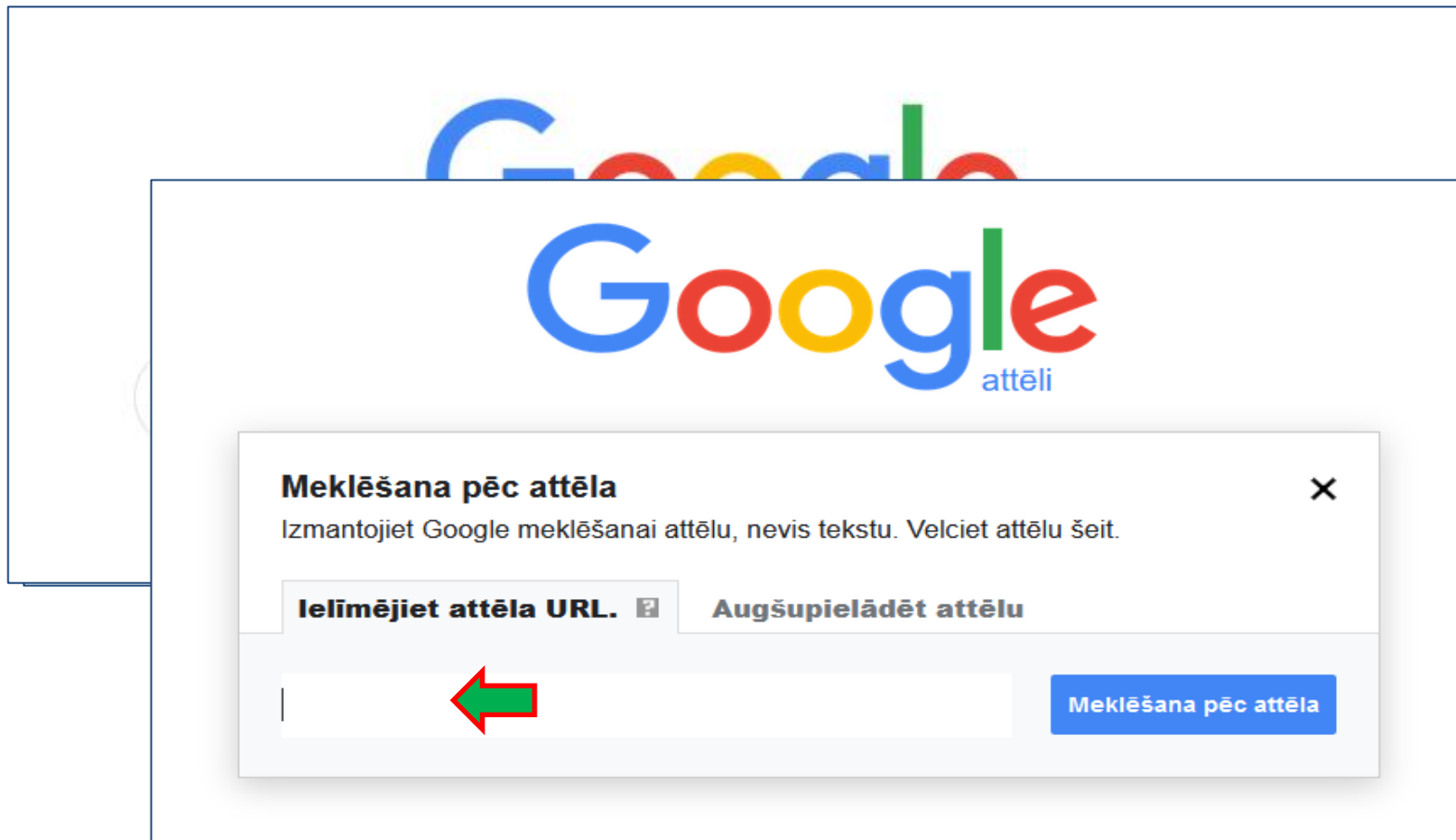
Pirms turpināt saziņu jāpārbauda visa pieejamā informācija, lai pārliecinātos, ka tas nav viltus konts.

Viltus kontus izmanto, lai aizvainotu, krāptu vai šantažētu!

ZIŅOJIET par viltus kontiem un ļaunprātīgām darbībām!

Meklēšana pēc attēla Google

Google attēli

Meklēšana pēc attēla ×

Izmantojiet Google meklēšanai attēlu, nevis tekstu. Velciet attēlu šeit.

Ielīmējiet attēla URL. ? Augšupielādēt attēlu

Meklēšana pēc attēla

Sekstings

no angļu valodas sex + texting

Kailfoto nosūtīšana ar mobilo tālruni ir kļuvusi tik izplatīta, ka tai ir īpašs apzīmējums – «*SEXTING*».

Galvenokārt tās ir ziņas vai fotogrāfijas, kurās tiek atklāts daļējs vai pilnīgs kailums, izteiktas seksuāla rakstura vēlmes, komentāri u.tml.

ATBILDĪBA

**Es tikai
pārsūtīju**

Par nepilngadīgu personu
kailfoto pārsūtīšanu
iestājas **kriminālatbildība**.
Arī tad, ja tev vēl nav 18.

www.centrsdardedze.lv/parsutiju

Nezināšana neatbrīvo no
atbildības.

Nepilngadīgas personas
kailfoto izplatīšana ir krimināli
sodāma darbība!

Latvijā administratīvā un
kriminālatbildība iestājas no
14 gadu vecuma!

Sekstings

Ko darīt:

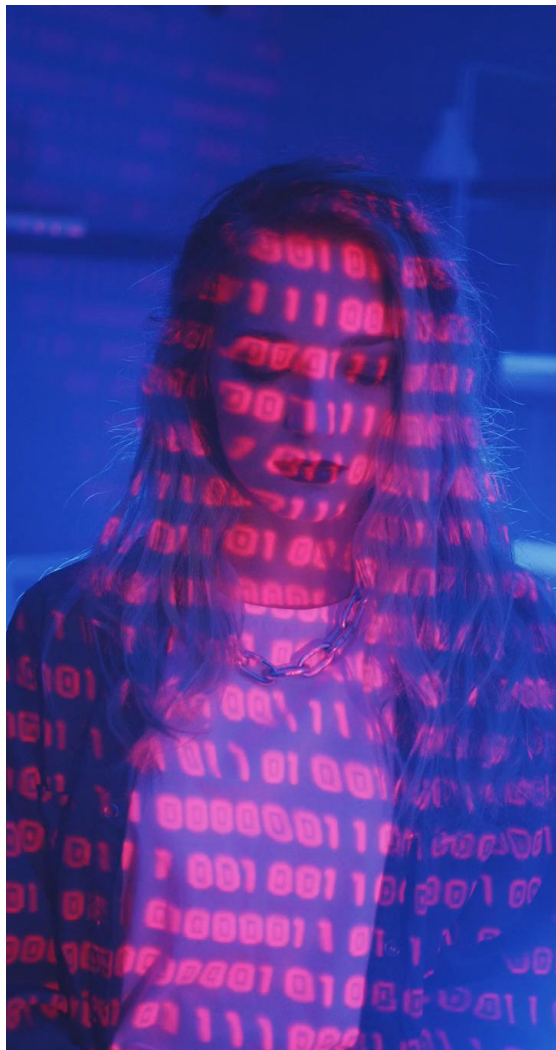
- saglabājiert pierādījumas;
- ziņojiet sociālā tīkla platformai «report»;
- bloķēt lietotāju.

Kur meklēt palīdzību?

- Papardes zieds, rakstot uz sos@papardeszieds.lv
- Bērnu Uzticības tālrunis 116111
- Drossinternets.lv Ziņojumu līnija, rakstot uz zinojumi@drossinternets.lv
- Krīzes centrs „Skalbes”, zvanot 67222922
- Centrs pret vardarbību „Dardedze”, zvanot 67600686

Internets neko neaizmirst un kļūdas nepiedod

- ieraksti
- publicētās fotogrāfijas un video
- komentāri
- rupjas valodas lietošana
- katrs «share», «like», «follow»
- inforācija ar ko dalāties
- prettiesiskas aktivitātes

Normatīvo aktu apkopojums

- Par fizisku vai emocionālu **vardarbību pret bērnu** - izsaka brīdinājumu vai uzliek naudas sodu līdz 140 naudas soda vienībām, t.i. līdz 700 EUR (**Bērnu tiesību aizsardzības likuma 81.pants**).
- Par apzināti nepatiesu, otru personu apkaunojošu izdomājumu tīšu izplatīšanu iespiestā vai citādā veidā pavairotā sacerējumā, kā arī mutvārdos, ja tā izdarīta publiski (**neslavas celšana**), soda ar probācijas uzraudzību vai ar sabiedrisko darbu vai ar naudas sodu (**KL 157. pants**).

Normatīvo aktu apkopojums

- Par **cieņas un goda aizskaršanu**, ja tiek radīts morāls kaitējums personai ir tiesības vērsties tiesā pret personu, kas ir aizskārusi godu un cieņu pieprasot kompensāciju. (Civillikuma 1635. pants).
- Par vairākkārtēju vai **ilgstošu citas personas izsekošanu, novērošanu, draudu izteikšanu šai personai vai nevēlamu saziņu** ar šo personu, ja tai ir bijis pamats baidīties par savu vai savu tuvinieku drošību (**Vajāšana**), soda ar īslaicīgu brīvības atņemšanu vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu. (KL 132.1 pants).

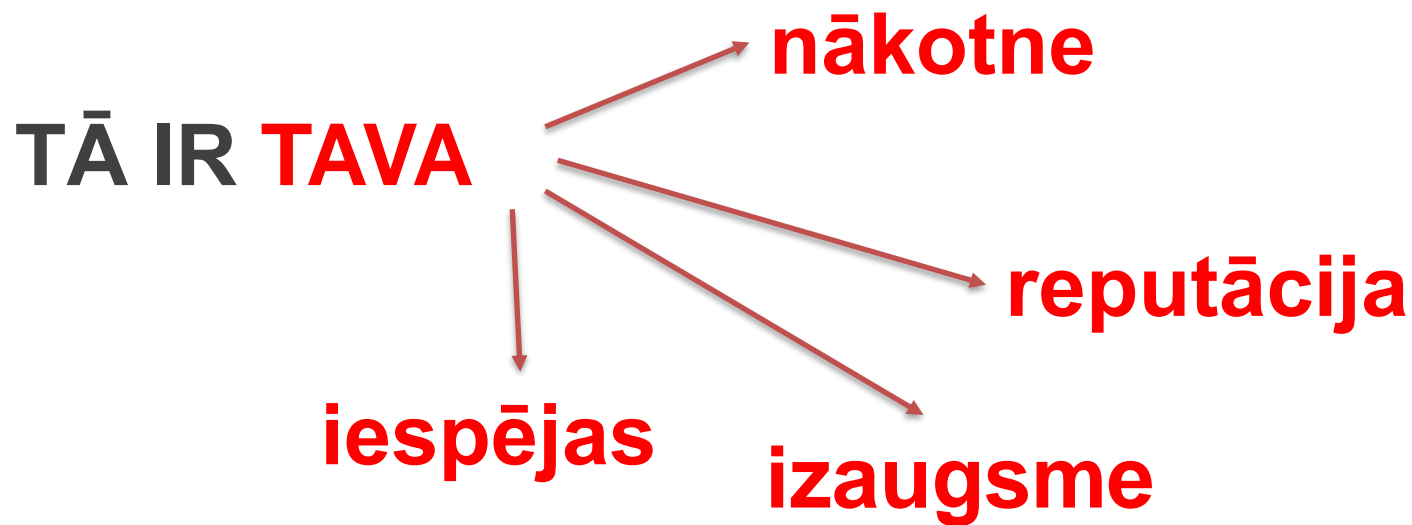
Normatīvo aktu apkopojums

- Par **vardarbīgu materiālu izplatīšanu** – (tā var tikt klasificēta kā sīkais huligānisms) var piemērot naudas sodu no četrpadsmit līdz simt naudas soda vienībām (viena naudas soda vienība ir 5 eiro). (Administratīvo sodu likuma 11. pants).
- Par rasismu un **naida kurināšanu** internetā soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz vienam gadam vai ar īslaicīgu brīvības atņemšanu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu. (KL 149.1 pants).

Normatīvo aktu apkopojums

- Par genocīda, nozieguma pret cilvēci, **nozieguma pret mieru vai kara nozieguma publisku slavināšanu** vai īstenotā genocīda, nozieguma pret cilvēci, nozieguma pret mieru vai kara nozieguma, tai skaitā PSRS vai nacistiskās Vācijas īstenotā genocīda, nozieguma pret cilvēci, nozieguma pret mieru vai kara nozieguma pret Latvijas Republiku un tās iedzīvotājiem, publisku slavināšanu, noliegšanu, attaisnošanu vai rupju noniecināšanu — soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar īslaicīgu brīvības atņemšanu, vai ar probācijas uzraudzību, vai ar sabiedrisko darbu, vai ar naudas sodu. (KL 74.1 pants).

Tavas aktivitātes internetā = TAVA atbildība

Ja problēmsituācijās nemeklē palīdzību

- **Netiek apturētas** varmākas vai krāpnieka **darbības**, turpinās pazemošana, šantāža, citu cilvēku apkrāpšana.
- Pazemojošs, nelegāls **saturs netiek dzēsts** no interneta.

Kas var palīdzēt?

- **Drossinternets.lv** vai mobilajā lietotnē «Drošs internets».
- **Pieaugušie**, kam uzticas.
- Uzticības tālrunis **116111**.
- **Valsts policija**.
- **Sociālo tīklu administrācija**.

DROSS
INTERNETS.LV

Paldies par uzmanību!

Bez saskaņošanas ar Latvijas Drošāka interneta centru aizliegts izmantot prezentācijā iekļauto informāciju vai to pārpublicēt.

Sandra Magrina, t. 29146146

Foto un video: www.pexels.com, www.drossinternets.lv, www.vbtai.lv,
www.centrsdardedze.lv, <https://www.youtube.com/channel/UCxoDMG0tvaYO5Xobvtqw5nw>